

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ

XXIV Liceum Ogólnokształcące
Lublin

Kuratorium Oświaty w Lublinie

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego lub kilku z przedstawionych poniżej wymagań państwa.

Ewaluacja zewnętrzna polega na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat funkcjonowania szkoły w obszarach wyznaczonych przez wymagania państwa:

1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
5. Respektowane są normy społeczne.
6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Ewaluacja ma także na celu ustalenie poziomu spełniania przez szkołę wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7.10.2009r. wraz ze zmianami z dnia 10.05.2013r. Szkoła może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.

Opis metodologii

Badanie zostało zrealizowane w dniach 18-11-2013 - 25-11-2013 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli: Barbara Grzesiak, Alina Wiśniecka. Badaniem objęto 224 uczniów (ankieta i wywiad grupowy), 168 rodziców (ankieta i wywiad grupowy) i 45 nauczycieli (ankieta i wywiad grupowy). Przeprowadzono badanie ankietowe oraz wywiad indywidualny z dyrektorem szkoły, wywiad grupowy z pracownikami niepedagogicznymi, a także obserwacje lekcji i analizę dokumentacji. Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport, który obejmuje wybrane obszary działania szkoły.

Obraz szkoły

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z raportem ewaluacji zewnętrznej, która została przeprowadzona w Zespole Szkół nr 5 im. Jana Pawła II XXIV Liceum Ogólnokształcącym w Lublinie w zakresie wymagań: Szkoła wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji, Szkoła organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników egzaminu maturalnego oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych. Poniżej znajdują Państwo najważniejsze, płynące z badań informacje o szkole. Wszystkie zawarte w opisie tezy oraz dane znajdują potwierdzenie w wynikach przeprowadzonych badań.

XXIV Liceum Ogólnokształcące w Lublinie jest publiczną szkołą, której organem prowadzącym jest Miasto Lublin. Mieści się w kompleksie szkolnym zajmowanym wspólnie z Technikum Gastronomiczno – Hotelarskim w Lublinie i Zasadniczą Szkołą Zawodową nr 4 w Lublinie.

Do szkoły uczęszcza 501 uczniów, którzy uczą się w 18 oddziałach. Zespół Szkół nr 5 im. Jana Pawła II w Lublinie posiada 44 pomieszczenia dydaktyczne, halę sportową, multimedialne centrum informacyjne oraz obiekty sportowe zewnętrzne: boisko wielofunkcyjne, boisko do piłki ręcznej, boisko do piłki siatkowej i do tenisa oraz bieżnię, z których XXIV Liceum Ogólnokształcące w Lublinie korzysta wspólnie z pozostałymi szkołami wchodzącymi w skład zespołu.

Planowane przez liceum działania i organizowane zajęcia uwzględniają zarówno potrzeby uczniów w zakresie rozwijania zainteresowań jak też i uczniów wymagających wsparcia. Szkoła zapewnia uczniom możliwość udziału w konkursach recytatorskich, literackich, olimpiadach humanistycznych, w Ogólnopolskiej Olimpiadzie "Wiedzy o prawie", w których uczniowie osiągają sukcesy. W szkole działa kółko geograficzno - turystyczne, kółko matematyczne, plastyczne, kółko informatyczne, teatralne, koło PCK, chór. Prowadzone są także różnorodne zajęcia w ramach Szkolnego Klubu Sportowego. Ponadto szkoła, w celu skutecznego wspomaganie rozwoju uczniów, systematycznie i planowo współpracuje z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi i innymi podmiotami działającymi w lokalnym środowisku oraz środowisku ucznia, których zadaniem jest świadczenie poradnictwa i pomoc uczniom. W szkole prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacyjnego, a także realizowane są działania antydyskryminacyjne, które mają charakter głównie profilaktyczny. W szkole zorganizowane są klasy sportowe w zakresie piłki siatkowej, piłki nożnej oraz piłki ręcznej.

Szkoła systematycznie i planowo dokonuje analizy wyników egzaminu gimnazjalnego uczniów klas pierwszych oraz egzaminu maturalnego i wyników ewaluacji wewnętrznej. Na tej podstawie dyrekcja i nauczyciele planują swoją pracę z uczniami oraz podejmują szereg działań mających na celu podwyższenie efektów kształcenia, a także usprawnienie działań wychowawczych np. poprawę frekwencji uczniów. Ponadto prowadzone są badania wewnętrzne, m.in. "Diagnoza dydaktyczno - wychowawcza klas pierwszych", "Badanie oczekiwań wobec szkoły uczniów i rodziców klas rozpoczynających naukę". Szkoła systematycznie gromadzi informacje o losach absolwentów oraz wykorzystuje wyniki zewnętrznych badań m.in. raportu Wojewódzkiego Urzędu Pracy "Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim w 2012 roku" do modyfikacji oferty edukacyjnej szkoły oraz planowania i realizacji procesów edukacyjnych.

Uczniowie i rodzice postrzegają szkołę jako bezpieczną, która zna potrzeby ich dzieci i skutecznie wspiera ich rozwój.

Informacja o placówce

Nazwa placówki	XXIV Liceum Ogólnokształcące
Patron	im. Jana Pawła II
Typ placówki	Liceum ogólnokształcące
Miejscowość	Lublin
Ulica	Elsnera
Numer	5
Kod pocztowy	20-854
Urząd pocztowy	Lublin
Telefon	0817404019
Fax	0817404019
Www	http://zs5.lublin.pl
Regon	43251948900013
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	434
Oddziały	15
Nauczyciele pełnozatrudnieni	39.00
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	6.00
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	4.00
Średnia liczba uczących się w oddziale	28.93
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	11.13
Województwo	LUBELSKIE
Powiat	Lublin
Gmina	Lublin
Typ gminy	gmina miejska

Poziom spełniania wymagań państwa

Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, uwzględniając ich indywidualną sytuację	B
W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia (D)	✓
Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia (D)	✓
W szkole lub placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki (D)	✓
Szkoła lub placówka współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną (D)	✓
W szkole lub placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacyjnego w odniesieniu do każdego ucznia (B)	✓
W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom (B)	✓
Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych	A
W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których planuje się i podejmuje działania (D)	✓
Działania prowadzone przez szkołę lub placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeby modyfikowane (D)	✓
W szkole lub placówce wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych (B)	✓
W szkole lub placówce prowadzi się badania odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym osiągnięć uczniów i losów absolwentów (B)	✓

Wnioski

1. Szkoła w sposób planowy i powszechny rozpoznaje potrzeby i możliwości uczniów, dzięki czemu podejmuje działania uwzględniające indywidualizację procesu nauczania. Jednak niektórzy uczniowie podali, że nie wszyscy nauczyciele pomagają się im uczyć, gdy mają trudności w nauce.
2. Planowane przez szkołę działania i organizowane zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne uwzględniają rozpoznane potrzeby wszystkich uczniów. Zdecydowana większość uczniów jest przekonana, że te zajęcia są im potrzebne, natomiast część uczniów uważa, że są w szkole zajęcia, w których nie mogą uczestniczyć, choć chcieliby.
3. Szkoła, adekwatnie do potrzeb i sytuacji społecznej uczniów, w celu skutecznego wspomaganie ich rozwoju organizuje współpracę z różnymi podmiotami działającymi w lokalnym środowisku szkoły oraz środowisku ucznia, których statutowym zadaniem jest świadczenie poradnictwa i pomoc uczniom.
4. Planowana i realizowana w szkole edukacja antydyskryminacyjna służy podnoszeniu wiedzy, która pozytywnie wpływa na kształtowanie postaw mających na celu przeciwdziałaniu dyskryminacji.
5. Otrzymywane ze strony szkoły wsparcie jest zgodne z oczekiwaniami rodziców i potrzebami uczniów.
6. Wnioski z analizy wyników egzaminów zewnętrznych oraz ewaluacji wewnętrznej są podstawą wprowadzania zmian i modyfikacji działań na poziomie całej szkoły oraz wszystkich nauczycieli.
7. Szkoła prowadzi użyteczne badania wewnętrzne np. "Diagnozę dydaktyczno - wychowawczą klas pierwszych", "Badanie oczekiwań wobec szkoły uczniów i rodziców klas rozpoczynających naukę" oraz systematycznie gromadzi informacje o losach absolwentów. Wyniki tych badań i sformułowane na ich podstawie wnioski służą planowaniu procesu edukacyjnego i promocji szkoły.
8. Szkoła korzysta z różnego rodzaju badań zewnętrznych m.in. raportu "Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim w 2012 roku", "Pracodawcy o rynku pracy" i "Programu Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów" PISA, które zostały wykorzystane do opracowania programów nauczania m.in. z ekonomii w biznesie, podstaw prawa, edukacji dla bezpieczeństwa. Szkoła upowszechniała działania w tym zakresie m.in. na konferencjach: "Twórcza szkoła" zorganizowanej przez Instytut Pedagogiki KUL oraz "Konstruowanie szkolnych planów nauczania obowiązujących w szkołach i placówkach ponadgimnazjalnych od września 2012 roku" organizowanej przez Lubelskiego Kuratora Oświaty.

Wyniki ewaluacji

Wymaganie:

Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, uwzględniając ich indywidualną sytuację

W szkole ukierunkowanej na rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji podejmuje się różnorodne działania, dostosowane do specyfiki i potrzeb środowiska. Powinny być one oparte na diagnozie, a ich skuteczność poddawana refleksji. Ich elementem jest przeciwdziałanie dyskryminacji. Organizując procesy edukacyjne, nauczyciele indywidualizują nauczanie i wspierają uczniów.

Poziom spełnienia wymagania: B

W szkole, w sposób powszechny, systematyczny i wielopłaszczyznowy rozpoznawane są potrzeby i możliwości uczniów. Planowane przez szkołę działania i organizowane zajęcia uwzględniają rozpoznane indywidualne potrzeby wszystkich uczniów. Szkoła, adekwatnie do potrzeb i sytuacji społecznej uczniów w celu skutecznego wspomagania ich rozwoju organizuje współpracę z różnymi podmiotami, których statutowym zadaniem jest świadczenie poradnictwa i pomocy uczniom. W opinii rodziców i zdecydowanej większości uczniów, wsparcie otrzymywane ze strony szkoły jest zgodne z ich oczekiwaniami i potrzebami.

Świadomie realizowane działania antydyskryminacyjne podnoszą poziom wiedzy i umiejętności, wpływają na kształtowanie postaw uczniów mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji.

Obszar badania: W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia

W szkole, w sposób powszechny, planowy i systematyczny oraz wielopłaszczyznowy rozpoznawane są potrzeby i możliwości uczniów. Szkoła prowadzi diagnozę wychowawczą, analizuje dokumentację ucznia z gimnazjum świadczącą o jego możliwościach i potrzebach oraz prowadzi badania poziomu opanowania podstawy programowej III etapu edukacyjnego.

Prawie wszyscy ankietowani rodzice (rys. 1j) stwierdzili, że nauczyciele rozmawiają z nimi przynajmniej kilka razy lub raz w roku o możliwościach i potrzebach ich dzieci. Nauczyciele uczący w jednym oddziale w wywiadzie poinformowali, że rozpoznają możliwości i potrzeby uczniów poprzez:

- analizę dokumentacji gimnazjalnej uczniów (świadectw ukończenia gimnazjum, zaświadczeń o wynikach egzaminu, opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej i innych dokumentów potwierdzających osiągnięcia bądź zainteresowania),
- prowadzenie rozmów z rodzicami, uczniami o zainteresowaniach np. sportowych, tanecznych, plastycznych,
- zbieranie informacji poprzez badania ankietowe wśród uczniów dotyczących ich zainteresowań,

- rozmowy, analizę zadań domowych uczniów, obserwację aktywności podczas lekcji.

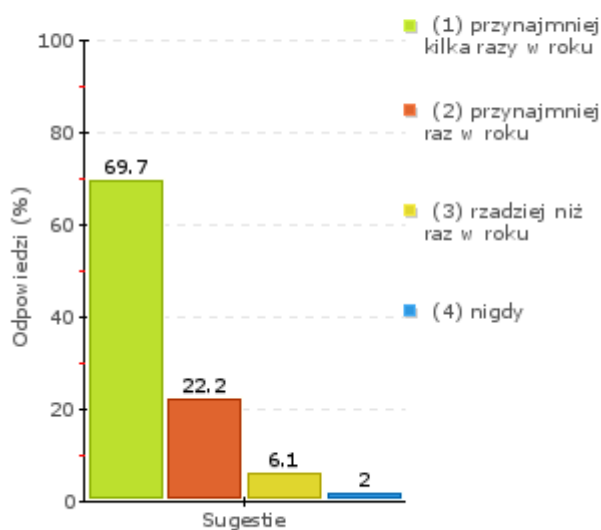
Prowadzona jest także diagnoza wychowawcza w celu ustalenia sytuacji społecznej poszczególnych uczniów, ich zainteresowań, sposobu spędzania wolnego czasu, sposobu uczenia się, czasu potrzebnego na naukę, poznania warunków materialnych oraz możliwości rodziców w zakresie wsparcia uczniów.

Wyniki tych diagnoz zostały zamieszczone w raporcie „Diagnoza klas I na podstawie wyników egzaminu gimnazjalnego oraz ankiet przeprowadzonych przez psychologa”.

Ponadto w szkole prowadzona jest diagnoza w celu określenia poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z trzeciego etapu kształcenia w zakresie przedmiotów ogólnokształcących. Nauczyciele podczas wywiadu jako najważniejsze potrzeby wykazali, np.: potrzebę uznania, sukcesu, samodzielności w działaniu, potrzebę przynależności do grupy, akceptacji grupy, traktowania ich jako partnera, uczenia się radzenia sobie w trudnych sytuacjach, rozwijania zainteresowań i wpływu na przebieg zdarzeń. Na podstawie rozpoznanych możliwości i potrzeb uczniów sformułowane zostały wnioski dotyczące kierunków dalszej pracy z uczniami. Dotyczą one potrzeby organizowania zajęć dodatkowych w związku z koniecznością wsparcia uczniów, którzy uzyskali niskie wyniki na egzaminie gimnazjalnym oraz zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów, a także różnicowania stopnia trudności zadań i wymagań, dostosowania tempa pracy do możliwości ucznia oraz stosowania metod aktywizujących. Dyrektor w ankiecie wskazał, że w roku szkolnym 2012/2013 rozpoznano potrzebę wsparcia 40 uczniów, zaś w bieżącym roku szkolnym zauważono potrzebę wsparcia 25 uczniów. Potrzeba wspomaganie tych uczniów wynikała ze zdiagnozowanych specyficznych trudności w uczeniu się, niepowodzeń edukacyjnych, z zaburzenia zachowania (ADHD) oraz szczególnych uzdolnień.

Czy nauczyciele rozmawiają z
Panią/Panem o możliwościach i/lub
potrzebach Pani/Pana dziecka? KADR

Liczebność: 100

Rys. 1j

Obszar badania: Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia

Planowane przez szkołę działania i organizowane zajęcia uwzględniają rozpoznane potrzeby wszystkich uczniów. Zdecydowana większość uczniów jest przekonana, że zajęcia te są im potrzebne, natomiast część uczniów stwierdziła, że w szkole są zajęcia, w których nie mogą uczestniczyć, choć chcieliby.

Jako kryteria, które stosuje się w szkole tworząc ofertę zajęć pozalekcyjnych dyrektor i nauczyciele w wywiadzie wskazali na rozpoznane potrzeby uczniów. Analiza wyników egzaminu gimnazjalnego pozwoliła na wyłonienie uczniów, którzy uzyskali niskie wyniki, a także uczniów o wysokich wynikach. Z rozpoznania potrzeb uczniów danej klasy nauczyciele sformułowali następujące wnioski:

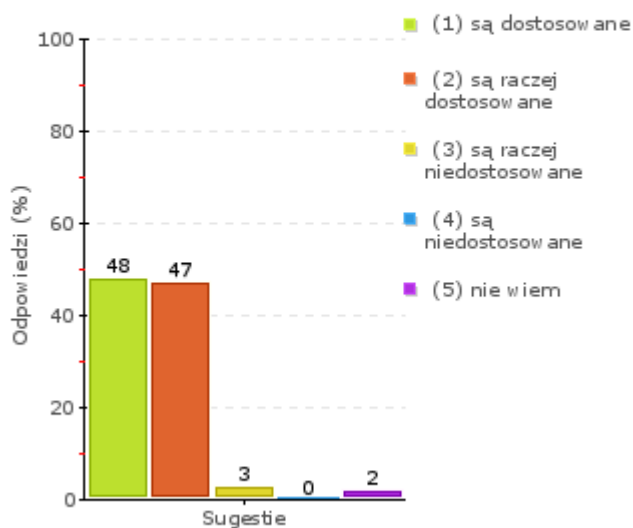
1. Podjąć działania służące wyrównaniu braków uczniów z matematyki, z przedmiotów humanistycznych w związku z niskimi wynikami niektórych uczniów z tych przedmiotów na egzaminie gimnazjalnym.
2. Zaplanować indywidualizację pracy z uczniem (uwzględnić zróżnicowane formy i metody pracy).
3. Uwzględnić zalecenia poradni psychologiczno - pedagogicznej zawarte w opiniach (np.: dysgrafia, dysleksja, dyskalkulia, zaburzony słuch fonetyczny).
4. Dostosować ofertę zajęć dodatkowych do zainteresowań uczniów z zakresu przedmiotów humanistycznych.
5. Zorganizować zajęcia dodatkowe z języka niemieckiego oraz języka hiszpańskiego.
6. Uczniom z trudną sytuacją rodzinną zapewnić właściwą atmosferę, monitorować zachowania i postępy tych uczniów w celu wczesnego rozpoznania ewentualnych trudności i ustalenia form wsparcia.
7. Uczniowi z problemami zdrowotnymi stworzyć szansę wyrównywania braków spowodowanych długimi nieobecnościami w szkole, określić zasady współpracy z rodzicami.
8. Stosować metody aktywizujące, uczyć aktywnego słuchania, sporządzania notatek, selekcjonowania i hierarchizowania informacji.
9. Dostosować środki dydaktyczne do preferowanych przez uczniów sposobów uczenia się.
10. Angażować uczniów do udziału w przedsięwzięciach szkolnych i pozaszkolnych .

Z informacji uzyskanych od nauczycieli i dyrektora oraz analizy danych zastanych wynika, że szkoła organizuje zajęcia odpowiednio do potrzeb każdego ucznia. Uczniowie ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi zostali objęci wsparciem psychologiczno - pedagogicznym. Dla ucznia z opinią poradni psychologiczno - pedagogicznej opracowana została karta indywidualnych potrzeb oraz plan działań wspierających, w ramach których realizowane były dodatkowe zajęcia z matematyki, języka polskiego i języków obcych, ponadto podczas zajęć lekcyjnych uwzględniane są zalecenia poradni dotyczące form pracy z uczniem, kryteriów oceniania i czasu pracy. Uczniowi z problemami zdrowotnymi została stworzona szansa wyrównywania braków. Dostosowano także do możliwości i zainteresowań uczniów formy i metody pracy (praca indywidualna, praca w grupach, praca w parach, metody aktywizujące). Uczniom, którzy chętnie angażują się do przedsięwzięć szkolnych i pozaszkolnych zgodnie z ich zainteresowaniami stworzono możliwość udziału w konkursach recytatorskich, literackich, olimpiadach humanistycznych, konkursie wiedzy o prawie pracy. Jako odpowiedź na potrzeby uczniów powstało koło języka niemieckiego oraz zorganizowano zajęcia dodatkowe z języka hiszpańskiego. Prowadzone są także zajęcia dodatkowe przygotowujące uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych oraz zajęcia pozalekcyjne w formie kółka turystyczno - geograficznego

„Podróże marzeń”, kółka teatralnego „Pierwsze kroki”, kółka informatycznego, plastycznego oraz zajęcia sportowe w ramach Szkolnego Klubu Sportowego i koło PCK. W szkole działa także Szkolny Klub Wolontariatu. Organizowane są też konsultacje indywidualne, uczniowie mają możliwość uzyskania porad specjalistycznych. Pomocą w zakresie planowania przyszłości edukacyjnej uczniom służy doradca zawodowy w ramach działalności Szkolnego Ośrodka Kariery. Oferta zajęć dodatkowych dostosowana została do planu lekcji uczniów oraz czasu dojazdu do domu. Rodzice w wywiadzie stwierdzili, że zajęcia pozalekcyjne uwzględniają potrzeby ich dzieci oraz wskazali przykłady różnorodnych zajęć organizowanych przez szkołę. Podobne zdanie wyrazili prawie wszyscy ankietowani rodzice (rys. 1j). Zdecydowana większość badanych uczniów podała, że może uczestniczyć w zajęciach organizowanych przez szkołę, natomiast (24/117) uczniów stwierdziło, że w szkole są zajęcia, w których nie mogą uczestniczyć choć chcieliby (rys. 2j). Ponad połowa uczniów uważa, że zajęcia pozalekcyjne w szkole są interesujące, natomiast (32/117) uważa, że raczej ich nie interesują (rys. 3j). Natomiast (93/117) uczniów potwierdziło przydatność tych zajęć (rys. 4j). Podczas obserwowanych zajęć działania nauczyciela uwzględniały zdiagnozowane wcześniej potrzeby i możliwości uczniów (metody pracy, stosowanie preferowanego przez uczniów sposobu uczenia się, zadania o różnym stopniu trudności dla poszczególnych zespołów uczniów, dostosowanie tempa pracy do potrzeb uczniów oraz sposobu formułowania i trudności pytań, zróżnicowanie stopnia trudności zadania domowego) .

W jakim stopniu zajęcia pozalekcyjne w tej szkole są dostosowane do potrzeb Pani/Pana dziecka? KADR

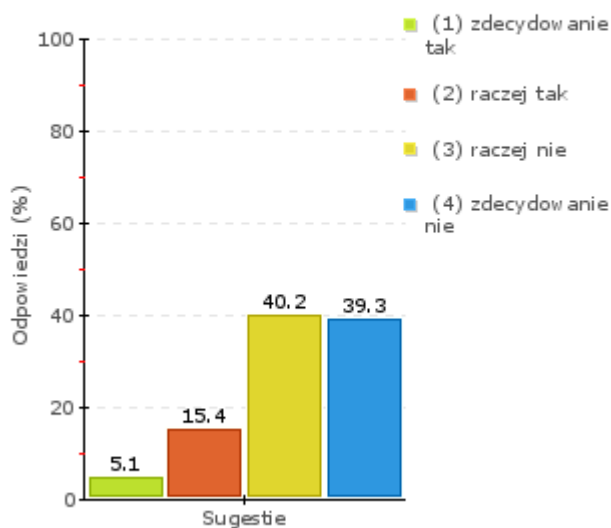
Liczebność: 100

Rys. 1j

W mojej szkole są zajęcia, w których nie mogę uczestniczyć, choć chciałabym/łbym. KADUMS

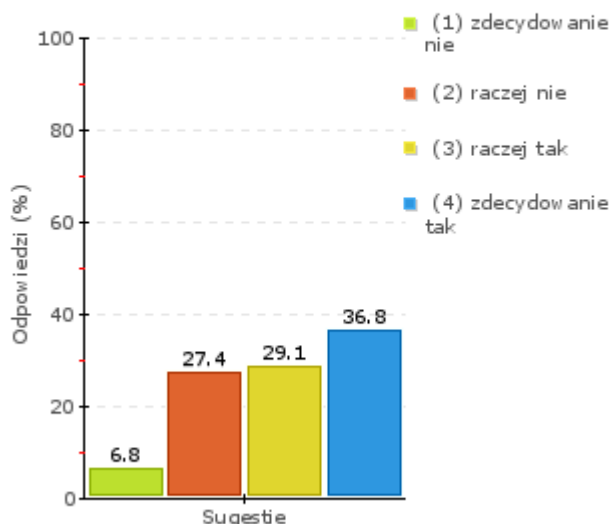
Liczebność: 117

Rys. 2j

W mojej szkole są zajęcia pozalekcyjne, które mnie interesują.
KADUMS

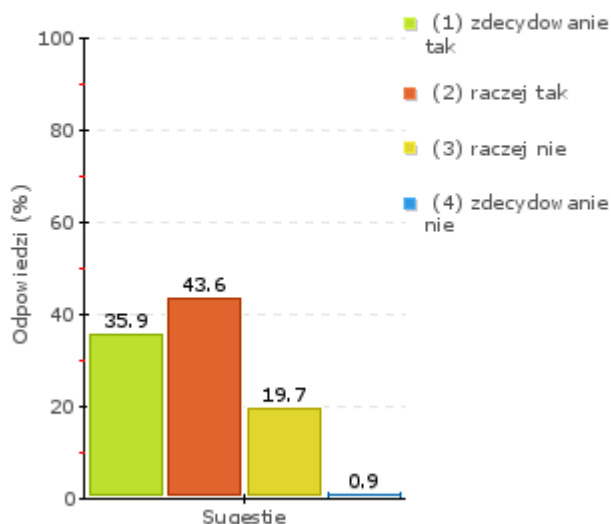
Liczebność: 117

Rys. 3j

Pomyśl o tym, w jaki sposób nauczyciele pomagają Ci się uczyć. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami?
W mojej szkole są zajęcia pozalekcyjne, które są mi potrzebne.
KADUMS

Liczebność: 117

Rys. 4j

Obszar badania: W szkole lub placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki

Szkoła, w sposób planowy i powszechny prowadzi edukację antydyskryminacyjną. Świadomie realizuje działania podnoszące poziom wiedzy i umiejętności, które wpływają na postawy mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji. Nauczyciele szybko reagują na nawet na drobne przejawy dyskryminacji (dokuczania słownego).

Działania antydyskryminacyjne zdaniem dyrektora są odpowiedzią na rozpoznane sytuacje wychowawcze oraz wynikają z założonych celów wychowawczych określonych w programie wychowawczym. Działanie szkoły skupia się na kształtowaniu postaw antydyskryminacyjnych.

Realizacja tych działań zdaniem dyrektora i nauczycieli jest skuteczna, ponieważ w szkole nie ma przejawów dyskryminacji.

Jednostkowe przypadki dyskryminacji na tle wyglądu lub zamożności, osiągnięć szkolnych, miejsca zamieszkania, przynależności do grup nieformalnych, formułowanych poglądów są dzięki szybkiej reakcji eliminowane.

Jako przykłady prowadzenia działań z zakresu edukacji antydyskryminacyjnej dyrektor wskazał:

1. Zajęcia integracyjne organizowane przez wychowawcę klasy, pedagoga i psychologa dla wszystkich uczniów klas pierwszych.
2. Zajęcia z wychowawcą dotyczące tematów wynikających z planu pracy wychowawcy, np.: „Inny nie znaczy gorszy”, „Czy jesteśmy tolerancyjni?”, „Empatia - jak odczytywać emocje i potrzeby innych ludzi?”, „Inni to także my - problemy osób niepełnosprawnych”, „Człowiek nie jest sam - relacje międzyludzkie”, „Konstruktywne rozwiązywanie konfliktów”, „Wartość dialogu - sztuka porozumiewania się”, „Wartości podstawą ludzkiego życia”, „Cyberprzemoc”.
3. Uwzględnianie treści związanych z antydyskryminacją na zajęciach z różnych przedmiotów (historia, wos,

podstawy przedsiębiorczości, języki obce, edukacja dla bezpieczeństwa, język polski), np. dotyczących prawa człowieka, mobbingu, praw humanitarnych, działalności organizacji humanitarnych, wrażliwości na potrzeby innych, poszanowania godności.

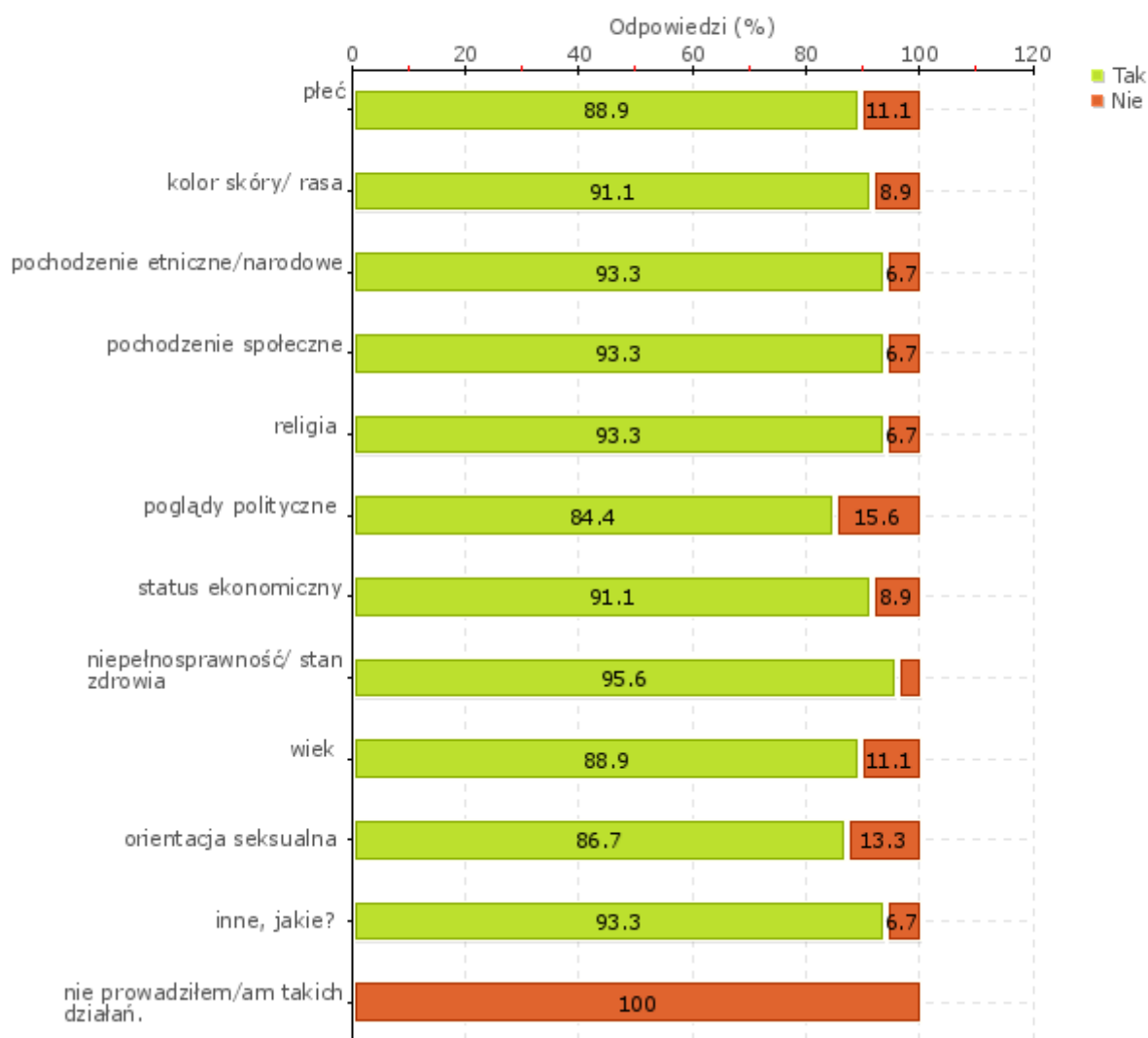
4. Udział uczniów w akcji plakatowej z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka.
5. Realizację projektu „Zwyczajni – Nadzwyczajni” oraz projektów klasowych związanych z mottem szkoły – myśli Patrona.
6. Otwartą formułę działań związanych z wyznaniem ucznia (wyjazdy klas pierwszych i maturalnych na pielgrzymkę na Jasną Górę, uroczystości o charakterze religijnym, przygotowanie oferty zajęć dla uczniów nieuczestniczących w zajęciach o charakterze religijnym).
7. Organizację prelekcji dla klas pierwszych i klas maturalnych we Współpracy z Wojewódzką i Miejską Komendą Policji i V Komisariatem Policji w Lublinie dotyczących cyberprzemocy.
8. Udział uczniów w obchodach Dnia Pamięci o Holokauście i Przeciwdziałaniu Zbrodniom Przeciwko Ludzkości oraz Dnia Pamięci o Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata.
9. Realizacja programu „Katyń ... ocalić od zapomnienia” oraz „Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych”.
10. Działalność Szkolnego Klubu Wolontariusza związana z organizacją akcji charytatywnych, np.: „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”, „Szlachetna paczka”, „Pomoc Polakom na Wschodzie”, pomoc dla Kuby, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, zbiórki żywności, „Dzieło Nowego Tysiąclecia”.

Wszyscy nauczyciele w ankiecie podali, że podejmowali działania antydyskryminacyjne w tym lub poprzednim roku szkolnym. Najczęściej dotyczyły one problemu niepełnosprawności, stanu zdrowia, pochodzenia społecznego, religii oraz pochodzenia narodowego (rys. 1w).

Rodzice w wywiadzie stwierdzili, że nie zaobserwowali w szkole zjawiska dyskryminacji. Jeżeli zdarzają się przypadki słownego dokuczania uczniom, nauczyciele szybko reagują. Szkoła szanuje wybory ucznia w różnych zakresach np. dotyczące wyznania. W szkole realizowany jest program wychowawczy, który określa tematykę zajęć z wychowawcą, między innymi dotyczy ona zagadnienia tolerancji, szacunku dla innych ludzi. Szkoła kształtuje także wrażliwość na potrzeby innych ludzi organizując, np. odwiedzinę przez kolegów chorego ucznia leżącego w szpitalu. Rodzice podkreślali bardzo dobre relacje nauczycieli z uczniami oraz tolerancję. Wszyscy uczniowie w szkole traktowani są tak samo, nauczyciele oceniają sprawiedliwie, zapoznają młodzież z prawami ucznia i respektują je. W szkole panuje miła atmosfera, nauczyciele indywidualnie podchodzą do potrzeb uczniów.

Czy w tym i poprzednim roku szkolnym podejmował/a Pan/i działania antydyskryminacyjne uwzględniające następujące przesłanki? Proszę wybrać z poniższych. KADN

Liczebność: 45

Rys.1w

Obszar badania: Szkoła lub placówka współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną

Szkoła, adekwatnie do potrzeb i sytuacji społecznej uczniów, w celu skutecznego wspomagania ich rozwoju organizuje współpracę z różnymi podmiotami, działającymi w lokalnym środowisku szkoły oraz środowisku ucznia, których statutowym zadaniem jest świadczenie poradnictwa i pomoc uczniom oraz ich rodzinie.

Nauczyciele i dyrektor wymienili następujące instytucje, z którymi szkoła współpracuje oraz zakres otrzymanego wsparcia:

- Zespół Poradni nr 3 w Lublinie Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 6 w Lublinie wspiera szkołę w zakresie doskonalenia efektywności nauczania poprzez opracowywanie specjalistycznych diagnoz, wydawanie

orzeczeń i opinii, np. w stosunku do uczniów starających się o indywidualny tok nauki i indywidualne nauczanie, wspiera w wykorzystaniu zaleceń do pracy z uczniem, wspomaga w indywidualizacji pracy z uczniem, wspiera w zakresie samodoskonalenia i samoocenie ucznia prowadząc warsztaty dla uczniów, organizując grupy wsparcia. Ponadto uczniowie brali udział w zajęciach, np. dotyczących profilaktyki agresji rówieśniczej i profilaktyki FAS. W ramach współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną nr 6 w Lublinie realizowany był także program profilaktyczno – interwencyjny – „Biorę odpowiedzialność”. Program ten obejmował cykl spotkań dla młodzieży z klas I podejmującej zachowania ryzykowne oraz spotkanie dla ich rodziców i prezentację programu dla rady pedagogicznej.

- Centra Pomocy Rodzinie: MOPR, gminne ośrodki pomocy, które wspierają uczniów w trudnej sytuacji materialnej (stypendia, zasiłki, dożywianie, dofinansowanie do podręczników).
- Bursa Szkolna nr 1,3,5 w Lublinie, Dom Dziecka w Woli Gałęzowskiej, Wioska Dziecięca SOS w Kraśniku - współdziałanie w zakresie ujednoczenia oddziaływań wychowawczych.
- Kuratorzy Sądu Rejonowego w Lublinie V Wydziału Rodzinnego i Nieletnich - szkoła uzyskuje pomoc prawną oraz wsparcie procesów wychowawczych i profilaktyki zagrożeń niedostosowania społecznego.
- V Komisariat Policji w Lublinie, Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie, Komenda Miejska Policji w Lublinie wspierają proces kształcenia i wychowania poprzez dostarczanie szkole materiałów edukacyjno - profilaktycznych, zapewniają bezpieczeństwo podczas imprez szkolnych, udzielają porad prawnych oraz biorą udział w pogadankach, np. dotyczących konsekwencji prawnych wynikających z zachowań przestępczych w tym cyberprzemoc.
- Przychodnia Zdrowia Alfa wspiera w zakresie profilaktyki zdrowotnej (problemy wieku dojrzewania, właściwe odżywianie, profilaktyka antygrypowa, opieka nad uczennicami w ciąży).
- Związki sportowe piłki nożnej i siatkowej zabezpieczają zaplecza materialne dla klas sportowych, wspierają działania wychowawcze i edukacyjne szkoły (np. pomoc trenerów w rozwiązywaniu problemów, wsparcie w organizowaniu szkolnych imprez sportowych oraz udział znanych sportowców).
- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego WUP wspiera proces kształcenia i wychowania w szkole przez dostarczanie materiałów informacyjnych, współorganizuje warsztaty oraz przedsięwzięcia, np. Dzień Kariery.
- Urząd Miasta Lublin Wydział Oświaty i Wychowania, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Sportu i Turystyki wspierają poprzez umożliwienie udziału w projektach unijnych, udzielanie pomocy materialnej (stypendia socjalne i zasiłki losowe, wyprawka szkolna, stypendia naukowe), urząd jest także współorganizatorem różnych przedsięwzięć oraz konkursów dotyczących profilaktyki zdrowotnej.
- Specjalistyczna Poradnia Psychoprofilaktyki i Terapii Rodzin w Lublinie, Poradnia Leczenia Uzależnień w Lublinie, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Lublinie, Ośrodek Profilaktyki Środowiskowej w Lublinie, Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Lublinie, Specjalistyczna Poradnia Zawodowa w Lublinie, do nich kierowani są uczniowie mający trudności emocjonalne wynikające z sytuacji kryzysowych, nieradzący sobie ze stresem i emocjami, mający trudności w odnalezieniu się w grupie w rówieśniczej i nawiązywaniu kontaktów społecznych, podejrzewani o choroby psychiczne (obniżony nastrój, zaburzenia odżywiania), uzależnienia (od marihuany, od Internetu, od gier komputerowych, trudności w relacjach rodzinnych). Poradnie te udzielają uczniom specjalistycznej pomocy.
- Biura karier lubelskich uczelni wyższych dają możliwość pozyskania informacji o możliwościach dalszego kształcenia, współpracują w organizacji przedsięwzięcia Dzień Kariery, uczniowie biorą udział w Dniach otwartych wyższych uczelni.

Zdaniem dyrektora i nauczycieli pomoc jest adekwatna, ponieważ odpowiada na potrzeby rozwojowe młodzieży (poznawcze, emocjonalne, społeczne). Umożliwia prewencję niepożądanych zachowań, profilaktykę,

samodoskonalenie, wspomaga działania edukacyjne i wychowawcze szkoły i rodziców, a przede wszystkim wspomaga rozwój uczniów.

Obszar badania: W szkole lub placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacyjnego w odniesieniu do każdego ucznia

Nauczyciele dobrze znają potrzeby i możliwości swoich uczniów i zgodnie z nimi podejmują działania związane z indywidualizacją procesu nauczania. Jednak niektórzy uczniowie podali, że nie wszyscy nauczyciele pomagają się im uczyć, gdy mają trudności w nauce.

Ponad połowa badanych uczniów w ankiecie wskazała, że na większości lub na wszystkich zajęciach nauczyciele poruszają zagadnienia z innych przedmiotów (rys. 1j) oraz, że większość lub wszyscy nauczyciele pomagają im uczyć się gdy mają trudności (rys. 2j). Jako przykłady indywidualizacji procesu nauczania nauczyciele uczący w danym oddziale wskazali:

- odpowiedni dobór środków dydaktycznych w tym bogatej gamy środków interaktywnych oddziałujących na różne sfery percepcji, zwłaszcza bodźce wzrokowe i słuchowe,
- stosowanie różnorodnych form pracy: indywidualna, praca w parach, grupach (ze zróżnicowaniem przydziału zadań dla poszczególnych osób w danej grupie czy parze), z całą klasą (dobór metod i tempa pracy zgodnie z potrzebami uczniów),
- różnicowanie zadań w trakcie lekcji, np. nauczanie dwupoziomowe (zadania podstawowe dla wszystkich oraz zadania dodatkowe dla tych, którzy wykonają podstawowe), zróżnicowane karty pracy,
- różnicowanie stopnia trudności pytań zadawanych uczniom na lekcji, stawianie pytań pomocniczych uczniom z trudnościami,
- różnicowanie zadań domowych pod względem treści, formy i stopnia trudności oraz tematyki: np. zadania o nietypowej tematyce, zadania na różne oceny, zadania dla chętnych o wyższym stopniu trudności (uczeń sam dokonuje wyboru zadania),
- dostosowywanie tempa wykonania zadań do możliwości uczniów,
- indywidualizacja kontroli i wyników nauczania: np. stosowanie wzmocnień pozytywnych: zachęta i pozytywne komentarze, uwzględnianie w ocenie nie tylko wiedzy i umiejętności, ale i wkładu pracy,
- dobór odpowiednich zajęć dodatkowych, które umożliwiają kształtowanie i pogłębianie wiedzy, rozwijanie zainteresowań lub wsparcie ucznia mającego trudności w nauce: zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów i olimpiad przedmiotowych,
- podejmowanie różnorodnych przedsięwzięć, w których każdy uczeń ma swój indywidualny wkład zgodnie z jego możliwościami.

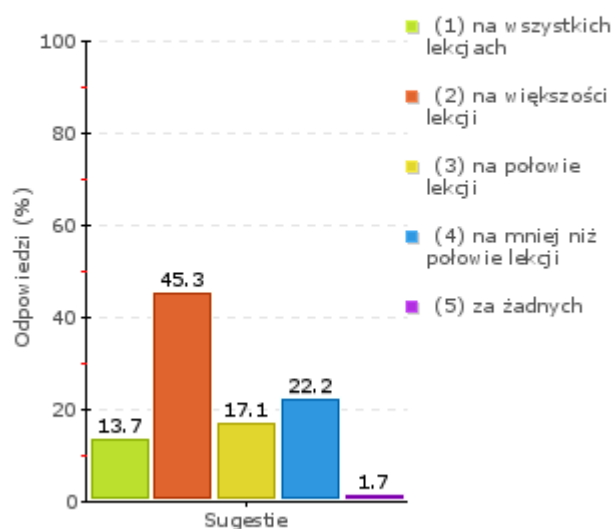
Podczas obserwowanych zajęć nauczyciele motywowali wszystkich uczniów do aktywnego uczenia się poprzez stosowanie pochwał, zachęcanie do wypowiedzi, potwierdzanie poprawności wypowiedzi, wspieranie ucznia w sytuacji udzielenia niewłaściwej bądź niepełnej odpowiedzi poprzez zadawanie pytań naprowadzających na właściwy tok myślenia. Udzielali także informacji zwrotnych motywując w ten sposób do poszukiwania różnych rozwiązań. Motywujący do aktywności wszystkich uczniów miały także charakter zadania wzbudzające zainteresowanie, wymagające od ucznia kreatywności (odgrywanie scenek, wybór muzyki, przygotowanie prezentacji) oraz współpraca uczniów w grupie, w parach, w zespołach zadaniowych, przedstawianie na forum klasy przez poszczególne zespoły przygotowanej wcześniej prezentacji np. dotyczącej wybranej subkultury, wspólne formułowanie definicji, konfrontowanie ich z definicjami naukowymi. Nauczyciele różnicowali stopień trudności zadań w odniesieniu do możliwości uczniów, np. poprzez powierzanie łatwiejszych zadań uczniom, zespołom uczniów mających trudności w nauce, co stwarzało szansę zaangażowania oraz odniesienia sukcesu

przez wszystkich uczniów oraz zadań o większym stopniu trudności, np. wymagających wskazania różnic, uzasadnienia dlaczego tak się dzieje?, formułowania wniosków uczniom zdolnym lub zespołom, w których pracowali uczniowie zdolni. Nauczyciele tworzyli także pary na zasadzie wsparcia koleżeńskiego (w pary łączeni byli uczniowie zdolni i mający trudności z danego przedmiotu). Nauczyciele różnicowali także stopień trudności zadań domowych. Indywidualizacji procesu dydaktycznego sprzyjało wykorzystanie różnorodnych środków dydaktycznych, które ułatwiały uczniom przyswojenie wiedzy oraz zastosowanie jej w zadaniach. Do możliwości uczniów dostosowane było także tempo pracy na lekcji. Indywidualizowanie podejścia do ucznia obejmowało także zaszczepianie w nim poczucia własnej wartości, wiary w możliwości oraz podkreślanie czynionych postępów lub zaangażowania podczas zajęć.

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Nauczyciel porusza na lekcji zagadnienia z innych przedmiotów. KADUMS

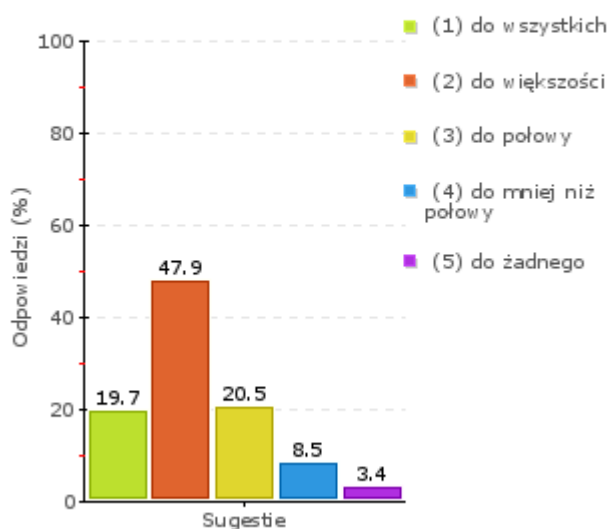
Liczebność: 117

Rys. 1j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele pomagają mi uczyć się, gdy mam trudności w nauce. KADUMS

Liczebność: 117

Rys. 2j

Obszar badania: W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom

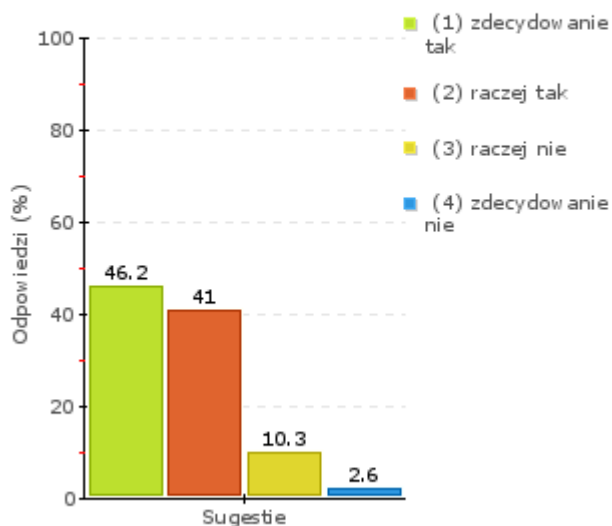
W opinii rodziców i zdecydowanej większości uczniów, wsparcie otrzymywane ze strony szkoły jest zgodne z ich oczekiwaniami i potrzebami. Jednak niektórzy uczniowie podali, że część nauczycieli nie okazuje im wiary w ich możliwości.

Zdecydowana większość badanych uczniów (102/117) podała, że może liczyć na wsparcie w rozwijaniu zainteresowań (rys. 1j) oraz, że nauczyciele mówią im, iż mogą nauczyć się nawet trudnych rzeczy (rys. 2j). W opinii (61/115) uczniów wypełniającej ankietę "Mój dzień" połowa lub mniej niż połowa nauczycieli w dniu badania okazywała, że wierzy w ich możliwości (rys. 3j), natomiast (79/117) uczniów wypełniających ankietę "Moja szkoła" stwierdziło, że większość lub wszyscy nauczyciele w nich wierzą (rys. 4j). Rodzice w wywiadzie stwierdzili, że ich dziecko może liczyć w szkole na odpowiednie wsparcie w pokonywaniu trudności. Rodzice podali przykłady otrzymanego przez ich dzieci kompleksowego wsparcia przez psychologa, pedagoga oraz w formie zajęć dydaktyczno - wyrównawczych z języka polskiego, matematyki. Wskazali także zajęcia

rozwijające zdolności prowadzone w ramach projektu „Uczeń do potęgi” oraz zajęcia dodatkowe z chemii, biologii. Swoje zainteresowania uczniowie mogą rozwijać także uczestnicząc w zajęciach kółka teatralnego „Pierwsze kroki”, chóru. Doradca zawodowy służy pomocą wszystkim uczniom w zakresie planowania przyszłości edukacyjnej. Uczniowie mają możliwość uczestniczyć w wymianie międzynarodowej.

Pomyśl o tym, w jaki sposób nauczyciele pomagają Ci się uczyć. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami? W mojej szkole mogę liczyć na wsparcie w rozwijaniu swoich zainteresowań. KADUMS

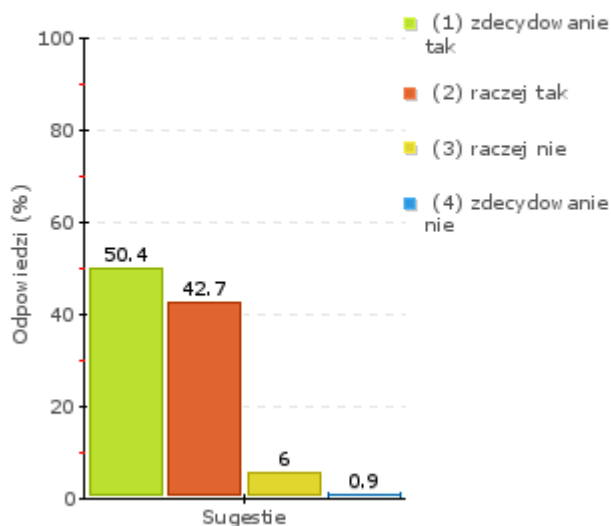
KADUMS
Liczebność: 117

Rys. 1j

Pomyśl o tym, w jaki sposób nauczyciele pomagają Ci się uczyć. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami? Nauczyciele mówią mi, że mogę się nauczyć nawet trudnych rzeczy. KADUMS

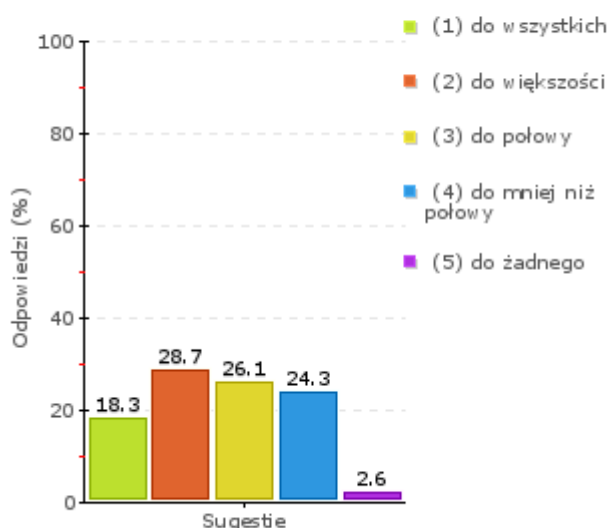
Liczebność: 117

Rys. 2j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy? Nauczyciel dał mi do zrozumienia, że wierzy w moje możliwości. KADUMD

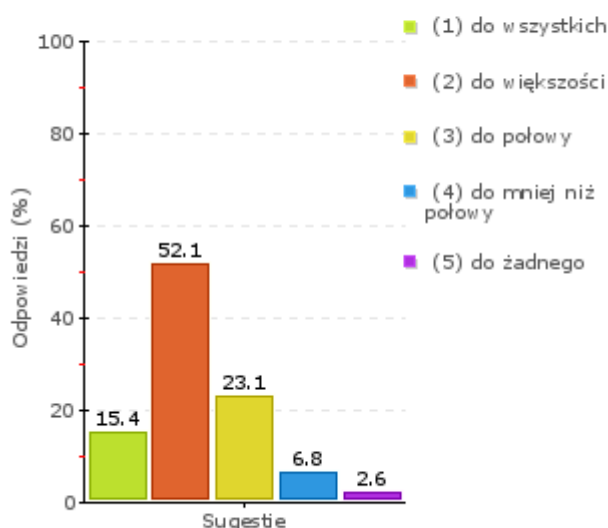
Liczebność: 115

Rys. 3j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania? Czuje, że nauczyciel we mnie wierzy. KADUMS

Liczebność: 117

Rys. 4j

Wymaganie:

Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych

Badania i dane mówiące o różnych aspektach funkcjonowania szkół są niezbędnym elementem zarządzania na poziomie organizacji, jak również prowadzenia polityki oświatowej. W efektywnych szkołach decyzje podejmuje się, wykorzystując informacje na swój temat i systematycznie udostępniając dane służące refleksji nad efektywnością i planowaniem dalszych działań. Organizując procesy edukacyjne, uwzględnia się wnioski z analizy danych pochodzących z różnych źródeł.

Poziom spełnienia wymagania: A

W szkole prowadzi się analizę wyników egzaminów zewnętrznych i wyników ewaluacji wewnętrznej. Na tej podstawie dyrekcja i nauczyciele planują swoją pracę z uczniami oraz podejmują szereg działań mających na celu podwyższenie efektów kształcenia a także usprawnienie działań wychowawczych np. podwyższenie frekwencji. Działania wynikające z wniosków z prowadzonych analiz są monitorowane i modyfikowane. Ponadto szkoła prowadzi użyteczne badania wewnętrzne m.in. „Diagnozę dydaktyczno - wychowawczą klas pierwszych”, „Badanie oczekiwań wobec szkoły uczniów i rodziców klas rozpoczynających naukę” oraz systematycznie gromadzi informacje o losach absolwentów. Wszyscy nauczyciele deklarowali wykorzystanie zewnętrznych badań w tym edukacyjnych, m.in. badań Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, raportu Wojewódzkiego Urzędu Pracy „Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim w 2012 roku” i Lubelskiego Obserwatorium Rynku Pracy „Plany i losy zawodowe absolwentów szkół ponadgimnazjalnych”. Wykorzystanie wyników zewnętrznych badań oraz wypracowany przez szkołę system badań wewnętrznych służy planowaniu oferty edukacyjnej szkoły oraz modyfikacji i realizacji procesów edukacyjnych.

Obszar badania: W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których planuje się i podejmuje działania

Wnioski z analizy wyników egzaminów maturalnych oraz ewaluacji wewnętrznej są podstawą wprowadzania zmian i modyfikacji działań na poziomie całej szkoły oraz wszystkich nauczycieli.

Dyrektor i wszyscy nauczyciele wskazali na wykorzystanie tych źródeł i uwzględnienie wniosków podczas planowania pracy.

Dyrektor opisał sposób wykorzystania wniosków z analiz wyników egzaminów gimnazjalnych i maturalnych oraz ewaluacji wewnętrznej. Podał m.in. że:

- opracowano i wdrożono strategię przygotowania do egzaminu maturalnego z matematyki oraz zestaw ćwiczeń podstawowych działań matematycznych do pracy na wszystkich przedmiotach matematyczno-przyrodniczych;
- opracowano „Katalog umiejętności maturzysty”;
- ujednociono arkusze analizy wyników egzaminu maturalnego w obrębie zespołów przedmiotowych oraz arkusze ćwiczeń diagnostycznych o charakterze egzaminacyjnym;
- dostosowano harmonogram zajęć dodatkowych z przedmiotów egzaminacyjnych do potrzeb uczniów;
- zorganizowano zajęcia dla maturzystów ze wszystkich przedmiotów egzaminacyjnych w ramach godz. 42 KN;
- do potrzeb wynikających ze wstępnych wyborów maturalnych przydzielono dodatkowe godziny z puli godzin do dyspozycji dyrektora: każdej klasie maturalnej 1-2 godziny matematyki oraz w zależności od potrzeb klas na język polski, język angielski, historię, geografę;
- stworzono bazę pytań, zadań, ćwiczeń do samokształcenia w zakresie wyrównania braków, poszerzenia zakresu wiedzy, doskonalenia umiejętności na różnych poziomach wymagań (ćwiczenia uzupełniające);
- zorganizowano próbne ustne egzaminy z języka polskiego i języków obcych;
- większą uwagę zwrócono na umiejętności, które słabo wypadają na egzaminach (np.: na zajęciach języków obcych przeprowadza się więcej ćwiczeń, służących kształtowaniu umiejętności rozumienia tekstu słuchanego i formułowania krótkiej wypowiedzi pisemnej);
- wdrożono Program Poprawy Frekwencji;
- podjęto współpracę z rodzicami, celem zobligowania ucznia do obecności w szkole i na zajęciach dodatkowych;
- ujednociono układ graficzny planu pracy wychowawcy;
- wypracowano i ujednociono działania wpływające na kształtowanie pozytywnych zachowań uczniów.

Ankietowani nauczyciele podali, że w realizacji swoich zadań brali pod uwagę wnioski pochodzące z:

- danych z egzaminów zewnętrznych (97,8%);
- ewaluacji wewnętrznej prowadzonej na poziomie całej szkoły (97,8%);

- ewaluacji wewnętrznej prowadzonej przez zespoły przedmiotowe lub inne zespoły nauczycielskie (93,3%).

Nauczyciele w wywiadzie poinformowali, że największe znaczenie przy formułowaniu wniosków do pracy mają analizy egzaminu gimnazjalnego i maturalnego (zwłaszcza analiza jakościowa - wskazuje które umiejętności trzeba ćwiczyć z kolejnymi rocznikami). Wnioski z egzaminu gimnazjalnego nauczyciele wykorzystują do:

- planowania pracy z zespołem klasowym rozpoczynającym naukę, dostosowując metody, formy i rozkład treści (tempo pracy) do możliwości zespołu;
- planowania indywidualizacji pracy z uczniami w danym zespole (praca z uczniem zdolnym i praca z uczniem z trudnościami);
- opracowania strategii wyrównania braków z poprzednich etapów kształcenia (proponując zajęcia wyrównawcze, konsultacje, kół zainteresowań, projektów);
- budowania współpracy z rodzicami w celu wskazania możliwości rozwiązania problemów edukacyjnych w ramach zajęć dodatkowych (np. 19 h) i projektowych (np. Uczeń do potęgi);
- monitorowania postępów uczniów z niskimi/wysokimi wynikami na wejściu.

Wnioski z egzaminu maturalnego są wykorzystywane przez nauczycieli do:

- autorefleksji nad własną pracą, dokonywania zmian w procesie edukacyjnym (podręcznik, zajęcia pozalekcyjne), oceny efektywności pracy własnej nauczyciela, stosowanych form i metod pracy, sposobów komunikacji z uczniami i rodzicami;
- oceny poziomu przygotowania uczniów na tle klasy, szkoły, miasta, województwa i kraju;
- monitorowania osiągnięć uczniów na przestrzeni lat;
- planowania pracy z kolejnymi rocznikami, modyfikowania organizacji zajęć dodatkowych;
- określenia obszarów wymagających doskonalenia (np.: ćwiczenie dokładnego czytania poleceń, przeliczania jednostek, korzystanie z tekstów źródłowych);
- budowania bazy ćwiczeń (tworzenie warsztatu samokształceniowego dla ucznia);
- doskonalenia umiejętności oceniania jako elementu motywującego ucznia;
- pogłębiania współpracy z zespołami nauczycieli - ćwiczenie umiejętności międzyprzedmiotowych (czytanie ze zrozumieniem, prezentowanie wypowiedzi, rozwiązywanie zadania, zarządzanie czasem na egzaminie) i oceny skuteczności współpracy zespołu nauczycieli.

Z powyższych informacji uzyskanych na podstawie ankiet i wywiadów od nauczycieli i dyrektora szkoły wynika, że wszyscy znają i wykorzystują wnioski z badania wyników egzaminów i ewaluacji wewnętrznej oraz, że wnioski te i podjęte działania są spójne.

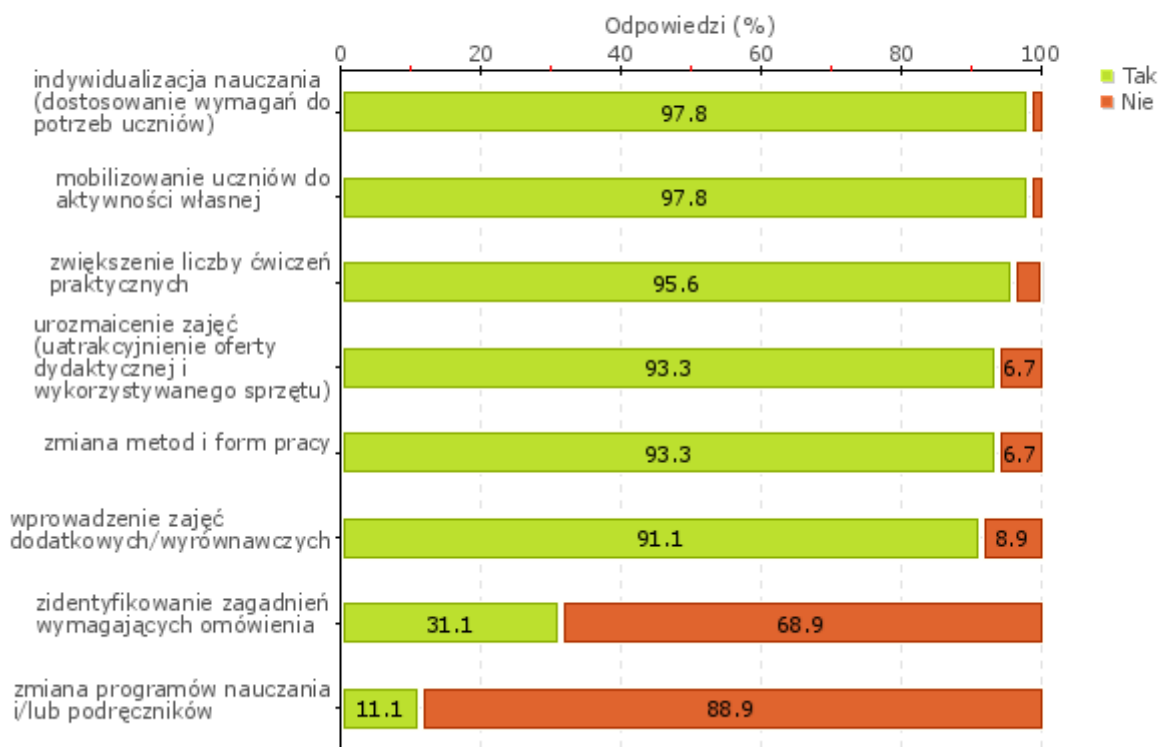
Obszar badania: Działania prowadzone przez szkołę lub placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeby modyfikowane

Wyniki monitorowania realizowanych działań wynikających z wniosków z analiz egzaminów zewnętrznych oraz ewaluacji wykorzystywane są podczas realizowania procesu edukacyjnego.

W ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego dyrektor monitoruje działania poprzez obserwacje zajęć (arkusz obserwacji opracowany pod kątem wniosków z analizy wyników egzaminów - konkretnych umiejętności), analizę planów dydaktycznych nauczycieli, testów diagnozujących (czy zawierają zadania uwzględniające wnioski z analizy), analizę dzienników zajęć dodatkowych dla maturzystów, frekwencji i działań nauczycieli podejmowanych w celu zachęcania uczniów do udziału w tych zajęciach. W oparciu o wnioski z monitorowania dostosowano terminy i godziny zajęć dodatkowych do rozkładów zajęć poszczególnych klas, opracowano harmonogram przygotowań do egzaminu zawodowego. W wewnątrzszkolnym systemie oceniania wprowadzono jako jeden z elementów oceny zachowania system punktowy. Ponadto wybrano podręczniki i dodatkowe materiały dla maturzystów oraz zmodyfikowano programy nauczania oraz utworzono „bank ćwiczeń i zadań doskonalących” umiejętności sprawdzane na egzaminach (na stronie internetowej szkoły w zakładce „Dla uczniów”). Nauczyciele wnioski z monitorowania wykorzystują do wprowadzania zmian w codziennej pracy z uczniami (rys. 1o, tab. 1). Podsumowując, stwierdza się, że wnioski z monitorowania działań są wykorzystywane w praktyce, o czym świadczą podane przez dyrektora szkoły i nauczycieli przykłady wprowadzonych zmian. Informacje na temat wniosków z monitorowania i wprowadzonych zmian są w spójne.

Proszę wymienić najważniejsze zmiany w Pana/i pracy, wynikające z wniosków (o ile takowe zostały wyodręgnięte) z tego monitorowania. KADN

Liczebność: 45

Rys.1o

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę wymienić najważniejsze zmiany w Pana/i pracy, wynikające z wniosków z tego monitorowania. (8483)

Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: **45**

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi	Cytaty
1	indywidualizacja nauczania (dostosowanie wymagań do potrzeb uczniów)	wprowadzenie dodatkowych zeszytów ćwiczeń (zadania maturalne, ćwiczenia wyrównujące braki) wprowadzenie na lekcji większej ilości ćwiczeń indywidualnych – częściej różnicuję stopień trudności ćwiczeń lekcyjnych, domowych dokonałam modyfikacji oceniania pracy z uczniem zdolnym/ z trudnościami
2	mobilizowanie uczniów do aktywności własnej	wprowadzenie dodatkowych zeszytów ćwiczeń (zadania maturalne, ćwiczenia wyrównujące braki) częściej sprawdzam wszystkie samodzielne prace ucznia i ich wynik uwzględniam w rocznej i semestralnej ocenie częstsze próbne sprawdziany typu maturalnego częściej stawiam ucznia w roli badacza proponującego problem do rozwiązania
3	urozmaicenie zajęć (uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej i wykorzystywanego sprzętu)	unikam jednolitych form pracy podejmuję próby uczynienia ucznia organizatorem zajęć na każdej lekcji wykorzystuję środki i materiały multimedialne
4	wprowadzenie zajęć dodatkowych/wyrównawczych	zaplanowałam zajęcia dodatkowe z podziałem na poziom podstawowy i rozszerzony prowadzę zajęcia dodatkowe dla uczniów zainteresowanych wzięciem udziału w olimpiadzie języka angielskiego prowadzę zajęcia dla uczniów biorących udział w olimpiadzie z jęz. polskiego
5	zidentyfikowanie zagadnień wymagających omówienia	więcej czasu poświęcam na treści, które słabo wypadły na egzaminie Wprowadzenie dodatkowych zadań maturalnych, ćwiczeń wyrównujących brak
6	zmiana metod i form pracy	przygotowywanie zestawów materiałów do ćwiczenia próbnego na podstawie informatora maturalnego, podręczników i materiałów udostępnianych przez komisje egzaminacyjne w tym OKE Kraków, OKE Poznań.
7	zmiana programów nauczania i/lub podręczników	po wstępnej ewaluacji realizacji podstawy programowej i autoewaluacji dokonałam modyfikacji programu – modyfikacja programu dotyczyła: planowanego przydziału godzin

Numer	Treść odpowiedzi	Cytaty
8	zwiększenie liczby ćwiczeń praktycznych	<p>rozwiązuję zadania tekstowe z wykorzystaniem sytuacji życia codziennego, uczniowie uczestniczą w symulacjach wewnętrznej części egzaminu maturalnego z j. polskiego prowadzę lekcje z zastosowaniem mikroskopów oraz doświadczenia, które są wykonywane indywidualnie przez uczniów stosuję więcej zadań zawierających aktualne informacje z życia codziennego formułowanie własnych opinii na podstawie aktualnych zagadnień związanych z naukami przyrodniczymi większym stopniu tworzę sytuacje wymagające odnalezienia się w konkretnej sytuacji życiowej (symulacje komunikacyjne)</p>

Obszar badania: W szkole lub placówce wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych

Szkoła korzysta z różnego rodzaju badań zewnętrznych i wykorzystuje ich wyniki do modyfikacji pracy z uczniem.

Nauczyciele wykorzystują różnorodne wyniki badań zewnętrznych podczas planowania i realizacji procesów edukacyjnych (rys. 1w). Dyrektor i wszyscy ankietowani nauczyciele podali, że podczas planowania działań korzystają z badań prowadzonych przez różne instytucje np.:

- badań publikowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną i Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie na poziomie gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej. Dysponując kartotekami testów i wskaźnikiem wykonania poszczególnych zadań przez uczniów określa się poziom opanowania konkretnych umiejętności przez uczniów w szkole na tle kraju czy województwa. Opisane w raportach trudności uczniów na egzaminie, błędy charakterystyczne dla całej populacji uczniów są zestawiane z osiągnięciami uczniów w szkole. Na tej podstawie formułuje się wnioski i podejmuje konkretne działania dydaktyczne (np. zwraca uwagę na najczęściej popełniane błędy). Ponadto lektura raportów pozwala zaobserwować metodologię, tok analizy i interpretacji wyników egzaminów oraz sposoby ich wykorzystania;
- raportu Wojewódzkiego Urzędu Pracy „Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim w 2012 roku”, który posłużył do modyfikowania form i metod pracy „Szkolnego Ośrodka Kariery”;
- raportu Lubelskiego Obserwatorium Rynku Pracy „Plany i losy zawodowe absolwentów szkół ponadgimnazjalnych”, który jest źródłem informacji do modyfikacji planów pracy w treści i umiejętności przydatne na następnym etapie kształcenia;
- raportu „Pracodawcy o rynku pracy”. Projekt badawczy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Centrum Ewaluacji i Analiz Polityk Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego - zawarte w raporcie informacje nt. poszukiwanych u uczniów kompetencji, nauczyciele wykorzystywali przy modyfikowaniu i opracowywaniu programów nauczania oraz w pracy wychowawczej;
- raportów „Programu Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów” PISA. Dane zostały wykorzystane do doskonalenia warsztatu metodycznego nauczycieli (m.in. zostały wykorzystane do opracowania autorskich programów nauczania z języka polskiego, ekonomii w biznesie, języka niemieckiego, biologii, wychowania fizycznego, edukacji dla bezpieczeństwa, przyrody, historii i społeczeństwa, podstawy prawa);
- „Raportów o stanie edukacji” opracowanych przez Instytut Badań Edukacyjnych, które posłużyły do poszerzenia oferty szkoły o projekty „Uczeń do potęgi”, „Kreatywnie w przedsiębiorczość” pozwalające na doskonalenie kompetencji matematycznych oraz podkreślone w raporcie potrzebę stałego łączenia teorii z praktyką, kształtowania kompetencji społecznych projekty: „Mam Haka na Raka”, „Młodzieżowa Giełda Przedsiębiorczości”, „Program Edukacji Konsumenckiej i Obywatelskiej”, „Człowiek w świecie przyrody”.

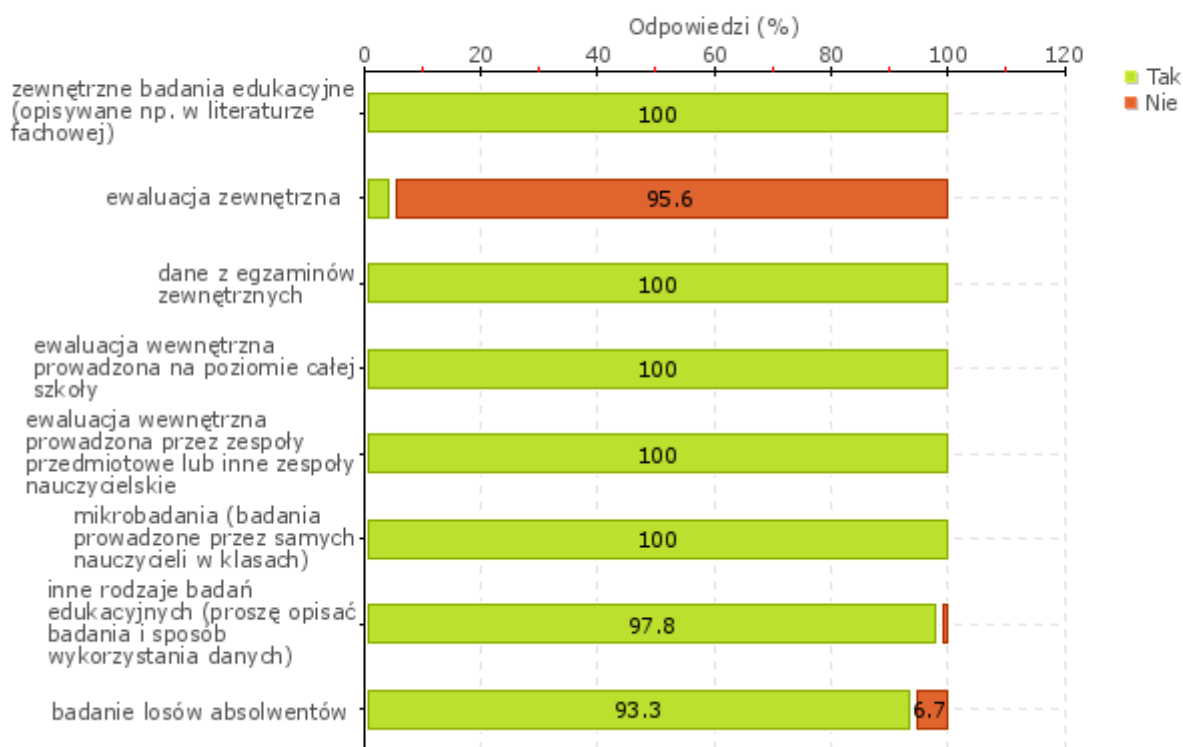
Podejmowane przez szkołę działania wynikające z wykorzystania badań zewnętrznych zostały upowszechnione przez dyrektora szkoły na konferencjach:

- „Konstruowanie szkolnych planów nauczania obowiązujących w szkołach i placówkach ponadgimnazjalnych od września 2012 roku” organizowanej przez Lubelskiego Kuratora Oświaty - 20.03.2012 , której głównym celem było przedstawienie przykładów dobrych praktyk w zakresie opracowania szkolnych planów nauczania na rok szkolny 2012/2013,
- „Twórcza szkoła” organizowanej przez Instytut Pedagogiki KUL - 13.12 .2012r. – referat na temat oferty kształcenia ogólnego i kształcenia zawodowego w XXIV LO i Technikum Gastronomiczno-Hotelarskim.

Na podstawie powyższych informacji można stwierdzić, że widoczny jest wpływ wyników badań zewnętrznych na planowanie działań nauczycieli.

Poniżej wymieniono różne typy badań edukacyjnych. Proszę zaznaczyć te, z których z nich korzystają Państwo w swojej pracy i napisać, w jaki sposób wykorzystują Państwo dane z tych badań: KADN

Liczebność: 45

Rys.1w

Obszar badania: W szkole lub placówce prowadzi się badania odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym osiągnięć uczniów i losów absolwentów

Prowadzone w szkole badania wewnętrzne wykorzystuje się do planowania i realizacji procesu edukacyjnego.

Dyrektor oraz nauczyciele w trakcie wywiadu podali, że w szkole prowadzi się następujące badania wewnętrzne:

- „Diagnoza dydaktyczno-wychowawcza klas pierwszych na podstawie wyników egzaminu gimnazjalnego, ankiet przeprowadzanych przez psychologa szkolnego oraz doradcę zawodowego” oraz sprawdziany diagnozujące na tzw. wejściu dla uczniów klas pierwszych ze wszystkich przedmiotów objętych egzaminem gimnazjalnym;
- diagnozowanie wiedzy i umiejętności uczniów z matematyki, języka polskiego i języka angielskiego oraz przedmiotu dodatkowego po klasie I oraz w klasie II;
- próbne egzaminy maturalne dla uczniów klas trzecich.

Wyniki powyższych badań służą placówce do formułowania wniosków, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania, wpływające na poprawę efektów własnej pracy i pracy szkoły, np.: planowanie zajęć wyrównawczych i rozwijających uzdolnienia i zainteresowania, dostosowanie metod i form pracy do potrzeb ucznia, ocenianie zasobów wiedzy i umiejętności uczniów przyjętych do szkoły, analizowanie postępów uczniów w trakcie trzyletniego cyklu nauczania; ustalenie stopnia przygotowania do egzaminu maturalnego. Do diagnoz wykorzystywane są arkusze CKE, OKE Poznań, LSCDN oraz wydawnictwa WSIP.

Ponadto w szkole prowadzi się dodatkowe badania wynikające z potrzeb szkoły:

- kryteria wyboru języków obcych przez uczniów,
- frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- oczekiwań i potrzeb uczniów i rodziców w zakresie procesu kształcenia, oferty zajęć pozalekcyjnych i programu wychowawczego,
- potrzeb uczniów i oczekiwań rodziców z zakresu wsparcia i rozwiązywania sytuacji problemowych,
- bezpieczeństwa uczniów w szkole,
- badanie planów edukacyjnych uczniów klas maturalnych (wstęp do badania losów absolwentów),
- ewaluacji pracy nauczyciela.

Wyniki powyższych badań służą do planowania i prowadzenie działań promocyjnych, przygotowania oferty zajęć dodatkowych (np. zajęcia taneczne, chór, wolontariat), wskazywania rodzicom uczniów klasa maturalnych możliwości wyboru dalszej drogi oraz wypracowania bardziej skutecznych metod komunikacji pomiędzy nauczycielem i uczniem.

Dyrektor i nauczyciele podali, że szkoła od kilku lat gromadzi informacje o losach absolwentów, które służą promocji szkoły oraz sprawdzeniu adekwatności oferty do potrzeb edukacyjnych i zgodności z kierunkami wybranych studiów. Źródłem wiedzy o losach absolwentów są informacje pozyskane od samych uczniów oraz informacje od absolwentów o losach ich kolegów i koleżanek. Dzięki udoskonalanym sposobom zbierania informacji (sms-y, e-maile, portale społecznościowe), pozyskiwane są dane o losach 80 % absolwentów liceum. W bieżącym roku szkolnym wyniki „Badania losów absolwentów” zestawiono z wynikami „Badanie planów edukacyjnych uczniów klas maturalnych”. Z badań wynika, że dla większości absolwentów liceum istnieje duża

korelacja między wybranym kierunkiem studiów a przedmiotami realizowanymi w trakcie kształcenia w zakresie rozszerzonym. Informacje o losach absolwentów oraz informacja zwrotna od nich o poziomie wiedzy i umiejętności uzyskanych w szkole, wykorzystywane są do:

- analizy i modyfikacji oferty edukacyjnej szkoły;
- doskonalenia metod i form pracy przez doradcę zawodowego;
- motywowania uczniów do większego wysiłku i pokazywanie perspektywy rozwoju na studiach wyższych poprzez dobre przykłady absolwentów naszej szkoły, którzy osiągnęli sukces otrzymując indeks wymarzonej uczelni.
- informowania rodziców o sytuacji naszych absolwentów w kontekście potencjalnych możliwości ich dzieci w budowaniu ścieżki kariery zawodowej;
- włączania absolwentów do uroczystości szkolnych m in. Dzień Tańca, Święto Patrona.

Podsumowując, szkoła prowadzi system badań adekwatnych do potrzeb szkoły, w tym badania osiągnięć uczniów i losów absolwentów. Dzięki nim pracownicy szkoły otrzymują informacje niezbędne do właściwego planowania i modyfikowania procesu edukacyjnego.

Raport sporządzili

- Barbara Grzesiak
- Alicja Wisniecka

Kurator Oświaty:

.....